

MAGDALENČAN

GLASILO mestne četrti magdalena | JUNIJ 2015

**Program Prireditev ob 18. Prazniku
mestne četrti magdalena**

KAZALO

POZDRAV PREDSEDNICE	2
PROGRAM PRIREDITEV OB 18. PRAZNIKU MESTNE ČETRTEI MAGDALENA	3
MESTNA ČETRTEI MAGDALENA	4
OB 70 LETNICI ZMAGE NAD FAŠIZMOM IN NACIZMOM	5
70. OBLETNICA VRNITVE IZ IZGNANSTVA IN BEGUNSTVA	5
KUD ANGEL BESEDNJAK PRAZNUJE!	6
15 LET NEPOZABNIH DOŽIVETIJ	7
PGD MARIBOR – STUDENCI	8
TOTI DCA MARIBOR - DNEVNI CENTER AKTIVNOSTI ZA STAREJŠE	9
TOTI DCA MARIBOR - SVETOVALNICA ZA STAREJŠE	9
DRUŠTVO CENTER ZA POMOČ MLADIM-PODRUŽNICA MARIBOR	10
SOGLASNO ZA BOLJŠO ČETRTEI	11
RASTLINE ZA PREHRANO IN ZDRAVJE	12
NOVOLETNI ŠAHOVSKI TURNIR	13
17. PRAZNIK MČ MAGDALENA, JUNIJ 2014 – UTRINKI	14
OB MATERINSKEM DNEVU	15
PREDSTAVITEV MEDGENERACIJSKEGA DRUŠTVA ZA SAMOPOMOČ DRAVA IN SKUPINE KARMA	16
POMLADNA AKCIJA ČIŠČENJA OKOLJA V MČ MAGDALENA	17
PREDSTAVITEV STARE MEŠČANKE V KUD ANGEL BESEDNJAK	18
S TONETOM PARTLIJČEM ... PONOVRNO...	
TOKRAT ČEZ STARI MARIBORSKI MOST....	20
ŠE POMNITE...	22

MAGDALENČAN

glasilo MČ Magdalena

IZDAL: Mestna četrt Magdalena

Preradovičeva ul. 1

2000 Maribor

GLASILO UREDIL: Jože Čonč

LEKTORIRALA: Marjetka Šibila

VIR FOTOGRAFIJ: arhiv mestne četrti

SLIKA IZ NASLOVNICE: Dragica Petek

NAKLADA: 700 izvodov

LETO IZIDA: 2015

OBLIKOVANJE IN TISK: Dravski tisk d.o.o.

POZDRAV PREDSEDNICE

Spoštovane Magdalenčanke in Magdalenčani!

Leto je naokoli in pred nami je 2. številka glasila Magdalenčan. Želim si, da bi bilo branje tega glasila za vas prijetno in zanimivo ter vam na ta način približalo delovanje sveta mestne četrti, komisij sveta, društev in drugih prizadevnih organizacij, posameznikov na tem območju.

Pred nami je novi mandat sveta mestne četrti, zato se vam za začetek na kratko predstavljamo.

Kot predsedujoča sveta mestne četrti v tem mandatu, sem krajanom na razpolago vsako drugo sredo v mesecu, od 16.00 – 17. 00 ure, na sedežu Mestne četrti Magdalena, Preradovičeva ul. 1. Tudi v tem mandatu se bom trudila za dober dialog s krajanom, stalen in dober dialog z Mestno občino Maribor, pri reševanju različnih kratkoročnih in dolgoročnih skupnih problemov v naši mestni četrti. Kako? Na podlagi vaših pisnih vlog, pripomb, pobud, pritožb krajanov, ki se oddajo v tajništvo osebno, pošljejo po pošti ali e-pošti na naslov mestne četrti. Vsa prejeta pisna problematika se preda predsedniku pristojne komisije, seznanjeni predsednico sveta MČ, posreduje pristojnim službam mestne uprave in obravnava na seji sveta mestne četrti, v kolikor je to potrebno.

V tem štiriletnem mandatnem obdobju si bomo prizadevali, da bo tudi naša mestna četrt dobila v upravljanje primerno dvorano in pokrito dvorišče, kjer bomo lahko prirejali različne dogodke za krajanom, po vzoru praznika mestne četrti. Želeli bi, da naša mestna četrt zaživi, tudi s kakšnim prenosom dogodkov ob Festivalu Lent, sem na našo stran, ekološko tržnico, delavnicami za otroke. Žal nimamo več Pionirske knjižnice Tabor, ki je pokrivala del tovrstnega dogajanja.

V naši MČ imamo društva, ki se ponašajo z dolgoletno tradicijo in raznoliko dejavnostjo, eno izmed teh je tudi KUD Angel Besednjak, ki praznuje letos častitljivih 95 let delovanja. Ob tem visokem jubileju jim iskreno čestitamo in se veselimo njihove prireditve v mesecu septembru. V naši četrti bomo lahko kmalu pozdravili tudi otvoritev Medgeneracijskega centra, za katerega smo si prizadevali skupaj z Društvom TOTI DCA.

Letošnje leto je leto takšnih ali drugačnih obletnic, npr. 70 let osvoboditve, 15 let največjega nakupovalnega središča v Sloveniji, nakupovalnega središča Europark.

Spoštovane Magdalenčanke in Magdalenčani! V naši mestni četrti imamo vsako leto praznik mestne četrti, tokrat je že 18. po vrsti. Kot se za praznik spodobi, smo za vas pripravili pester celodnevni program dogajanj, z zaključno svečano prireditvijo. Ti dogodki so namenjeni vam, zato vas v ljudo vabim, da se jih udeležite. Vaša prisotnost bo za vse razstavljavce in nastopajoče veliko pomenila.

Hvala vsem krajanom, društvom, institucijam ter drugim organizacijam, ki sodelujete z Mestno četrtjo Magdalena in ji pomagata pri uresničevanju njenih nalog.

Renata Prislán

Predsednica Sveta MČ Magdalena

PROGRAM PRIREDITEV

OB 18. PRAZNIKU MESTNE ČETRTEI MAGDALENA, 10. JUNIJ 2015

KDAJ	KDO IN KAJ	KJE
10:00	PIHALNI ORKESTER SVOBODA PRIČETEK Z GODBO NA PIHALA	Avla – Konzum (Gorkega ul. 34)
10:00 – 14:00	OBČINSKA TURISTIČNA ZVEZA PREDSTAVITEV OBRTNIH IZDELKOV	Avla – Konzum
10:00 – 14:00	GOBARSKO DRUŠTVO LISIČKA PREDSTAVITEV GOB IN GOBARJENJA	Avla – Konzum
10:00 – 14:00	DRUŠTVO TOTI DCA IN MEDG. D. ZA SAMOPOMOČ DRAVA PREDSTAVITEV MEDGENERACIJSKE POMOČI	Avla – Konzum
10:00 – 14:00	INKONT – HUMANITARNA ORGANIZACIJA MARIBOR PREDSTAVITEV DRUŠTVA INKONT	Avla – Konzum
10:00 – 16:00	ZADRUGA DOBRINA PREDSTAVITEV EKOLOŠKIH KMETIJSKIH IZDELKOV	Avla – Konzum
11:00 – 14:00	PGD MARIBOR - STUDENCI PREDSTAVITEV GASILSKE OPREME IN VOZIL	Dvorišče GŠ (Ul. heroja Zidanška 13)
12:00 – 15:00	KUD ANGEL BESEDNJAK V SODELOVANJU Z VRTCEM JOŽICE FLANDER (ENOTA VANČEK ŠARH), OŠ FRANCETA PREŠERNA IN OŠ MAKSA DURJAVE LIKOVNA DELAVNICA VAROVANJA OKOLA	Avla – Konzum
14:00 – 15:00	SREDNJA ZDRAVSTVENA IN KOZMETIČNA ŠOLA MARIBOR MERITVE KRVNEGA SLADKORJA, KRVNEGA PRITISKA IN SRČNEGA UTRIPA	Avla – Konzum
14:00 - 15:00	ROMSKO DRUŠTVO ROMANO PRALIPE MARIBOR ROMSKI GOLAŽ IN ROMSKA FOLKLORA	Avla – Konzum
15:00 – 16:00	DRUŠTVO STOJ POKONČNO POMEN GIBANJA PRI TEŽAVAH Z OSTEOPOROZO	Avla – Konzum
17:00 – 18:30	PROSLAVA OB 18. PRAZNIKU MESTNE ČETRTEI MAGDALENA	ATRIJ OŠ Franceta Prešerna

...IN ŠE...

Koncert
TOTI
EVERGREEN
BAND

PETEK, 12. JUNIJA
OB 20.00 URI
DVORIŠČE GLASBENE ŠOLE
UL. HEROJA ZIDANŠKA 13
USTOPNINE NI!

MESTNA OBČINA MARIBOR

MESTNA ČETRTEK MAGDALENA

Preradovičeva ulica 1, 2000 Maribor

SVET MESTNE ČETRTEK MAGDALENA:

Svet Mestne četrti Magdalena sestavlja 13 članov:

Ivka BILOBRK

Josip KELEMEN

Ana VERNIK

Tjaša KLANJŠČEK BOHINEC

Dragica MASTEN

Vitor ZEČIČ

Jože ČONČ

Valter MASTEN

Franc ZORJAN

Zmago ČREŠNIK

Renata PRISLAN

Jožef GRAH

Ines ŠUMAK

Svet Mestne četrti Magdalena ima predsednico in podpredsednico sveta:

PRESEDNICA SVETA: Renata PRISLAN

PODPRESEDNICA SVETA: Tjaša KLANJŠČEK BOHINEC

DELOVNA TELESVA SVETA MESTNE ČETRTEK

MAGDALENA:

Komisija za Komunalne zadeve, promet, urejanje prostora in varovanje okolja,

predsednik komisije: Vitor Zečič

Komisija za organiziranje in sodelovanje pri organizaciji kulturnih, športnih in drugih prireditev in aktivnosti,

predsednica komisije: Tjaša Klanjšček Bohinec

Komisija za socialno skrbstvo in zdravstveno varstvo,

predsednica komisije: Ana Vernik

Komisija za priznanja in zahvale,

predsednik komisije: Jože Čonč

Komisija za lokalno samoupravo in splošne zadeve,

predsednik komisije: Jožef Grah

Odbor za Železničarsko kolonijo,

predsednica odbora: Renata Prislan

Varnostni kolegij:

predsednica kolegija: Renata Prislan

Inventurna komisija:

predsednica komisije: Ivka Bilobrk

TAJNIŠTVO MESTNE ČETRTEK MAGDALENA:

Strokovne, organizacijske, informacijske in druge administrativno-tehnične naloge opravlja tajnik mestne četrti. Tajnik mestne četrti je delavec mestne uprave, zaposlen v Službi za MČ in KS, svoje delo pa opravlja na sedežu mestne četrti.

Tajnik MČ Magdalena: Luka Lubi

Uradne ure:

PONEDELJEK: od 8.00 do 12.00

SREDA: od 8.00 do 12.00 in od 14.00 do 16.00

PETEK: od 8.00 do 12.00

Telefon: 02/ 429 70 80

GSM: 031 410 – 938

e-pošta: mc.magdalena@maribor.si

OB 70 LETNICI ZMAGE NAD FAŠIZMOM IN NACIZMOM

V krajevni organizaciji Združenja borcev za vrednote NOB Moše Pijada smo se v letu, ki je za nami posvečali predvsem pripravam, za obeleževanje pomembnih obletic, ki ji praznujemo v letu 2015. Pred sedemdesetimi leti se je z zmago nad nacizmom in fašizmom končala druga svetovna vojna, pred 25 leti smo postavljali temelje nove slovenske države in ne nazadnje pred 100 leti se je pričela na slovenskih tleh prva svetovna vojna. Vsi ti dogodki so usodno označili prejšnje stoletje, saj so pomenili konec ali pri prvi svetovni vojni pa za začetek morije. Lahko si le rečemo in si želimo nikoli več, pa vendar je bilo treba dogodke obeležiti z različnimi prireditvami od srečanja naših članov, predavanj spominskih izletov itd. Naša organizacija ima v svojem programu med drugim tudi dostojno obeleževanje dogodkov iz polpretekle zgodovine z namenom, da se spomnimo, kaj se je dogajalo, kdo je bil za kaj zaslužen in koliko je bilo žrtev, da že 70 let živimo v mir. Želimo si predvsem, da bi skozi to ljudje, zlasti tisti, ki jim je to dogajanje zelo oddaljeno sprejeli objektivno resnico, brez pretiranega poveličevanja proti spreminjanju in potvarjanju zgodovinskih dejstev. Kar zadeva zmage v drugi svetovni vojni bodo poraženci morali priznati, da so vojno pač izgubili in da zmagovalci krojijo prihodnost, pa če jim je to prav ali ne. Zgodovine se ne da spremeniti, jo pa je možno prirediti svojim potrebam in se s tem opravičevati za to, kar je bilo hudega storjeno. Danes ni čas, da karkoli in kogar koli malikovali. Tega ni treba, saj dejstva govorijo, kaj je resnica. Ne

smemo dopustiti, da se dejstva izkrivljajo, zaničujejo in se širijo laži o stvareh, ki so zapisane ter zgodovinsko in znanstveno dokazane.

V naši organizaciji si prizadevamo predvsem za to, da ohranjamo tradicije, da ohranjamo resnico in izkazujemo dolžno spoštovanje našim članom, ki so bili neposredni udeleženci borbe za svobodo. Ti naši člani nas venomer opozarjajo na potrebo po trajnem miru, saj so vojne ena od najhujših zablod, ki si jih je prevzelo človeštvo. Kljub vsemu je še veliko nezaceljenih ran iz tega časa in ponovno odpiranje že zdavnaj preseženih dilem ne vodi k pomiritvi.

Čas dela svoji in naša vrste zapuščajo naši člani, udeleženci NOB, žrtve vojnega nasilja in drugi. Prizadevali si bomo, da bomo v naše vrste vključevali nove člane. Upor proti okupatorju je bil edinstven v svetovnem merilu. Zato je to dejanje obeleženo v mnogih svetovnih muzejih, kot enkratno dejanje v svetovnem merilu. Na to dejstvo maramo biti ponosni in to ohraniti za generacije, ki prihajajo.

*Vasilij Lavrič, Predsednik krajevnega odbora
ZB za vrednote NOB Moše Pijada*

70. OBLETNICA VRNITVE IZ IZGNANSTVA IN BEGUNSTVA

V letošnjem letu potekajo številne prireditve v počastitev 70. obletnice zmage nad fašizmom in nacizmom, med njimi je za nas pomembna 70. obletnica vrnitve iz izgnanstva in begunstva. 70 let, ko je zasijalo sonce svobode z veliko močjo in je pri vseh prevladovala misel 'vračamo se domov, domov'. Tega veselja ni skalilo niti to, daje bil marsikateri dom porušen, požgan, izropan, naseljen z drugimi ljudmi, da je v tujini umrlo mnogo naših najdražjih, ki niso zdržali trpinčenja in izkoriščanja krutega okupatorja in njegovih pomočnikov. Toda, marsikatera družina se je povečala in se vrnila domov številnejša, saj so se v izgnanstvu rodili številni otroci, ki so v svojih najzgodnejših dnevih življenja izkusili veliko pomanjkanja in strahu, a bili obdani z ljubeznijo svojih staršev bratov, sester in z, ljubeznijo do svoje domovine, ki so jo spoznali šele ob vrnitvi domov.

Iz Slovenije je bilo pregnanih preko 65. 000 tisoč zavednih Slovencev. 7. junija 1941 je krenil na neznan pot prvi transport izgnancev v Srbijo, ki mu je sledilo še mnogo transportov iz meljskih kasarn. Ko je okupator nekako

očistil Štajersko, Prekmurje, Koroško in Gorenjsko, je v jeseni nadaljeval z množičnim genocidom - izgonom Slovencev v Posavju, na Dolenjskem, Kozjanskem in preko Reichenburških grajskih zaporov, hlevov in konjušnic, izgnal preko 45.000 zavednih Slovencev v razne države Evrope, kjer so kot zaporni prisilni delavci morali opravljati suženjsko delo v nemogočih, človeku ponižujočih pogojih. Mnogi so morali zaradi izdajstva in nevarnosti pobegniti od doma, mnogi so trpeli v koncentracijskih taboriščih smrti, mnogim staršem so nasilno odvzeli otroke in jih odpeljali neznanu kam.

Še mnogo bi lahko povedali o preživetih strahotah, O lakoti in posledicah, ki jih vsi občutijo še danes, večinoma že v visoki starosti.

Krivica je dolgo bolela in bolela, ter nas leta 1991 združila v DRUŠTVO IZGANCEV SLOVENIJE 1941 – 1945, v katero je združeno 85 krajevnih organizacij, med katerimi je tudi naša Krajevna organizacija DIS MARIBOR - TABOR, s sedežem na MESTNI ČETRTI MAGDALENA, ki smo ji neizmerno hvaležni za koriščenje prostora za opravljanje našega dela. Še leta 2001 je bilo vanjo vključenih 415 članov in članic. Letos nas je samo še okrog 250, kajti umrljivost je zelo velika. pridobivanje novega članstva pa majhna. Prizadevanja. našega glavnega vodstva,

da se krivice popravijo, so bila nagrajena s sprejetjem Zakona o žrtvah vojnega nasilja, ki je vsem prizadetim priznal status žrtve vojnega nasilja in dodelil poplačilo za duševno trpljenje. Toda še vedno se borimo za sprejem Zakona o poplačilo gmotne vojne škode ...

Naše delo je predvsem usmerjeno na organizacijsko dejavnost, ohranjanju zgodovinskega spomina, muzejski dejavnosti pomoči starejšim in bolnim.

Naš odbor si prizadeva v času dežurstva prisluhniti težavam naših članov in članic, skrbimo za redno obveščanje o novostih in redno pobiranje članarine in prispevkov, s katerimi enkrat ali dvakrat na leto popeljemo naše člane na izlet, in si v dobri družbi ogledamo zgodovinsko in turistično zanimive kraje Slovenije.

Vsako leto, v počastitev DNEVA IZGNANCEV, 7. JUNIJA pripravimo spominsko prireditev pri SPOMENIKU IZGNANCEV V MELJU, na katerega smo zelo ponosni.

DIS izdaja tudi svoje glasilo VESTNIK, s katerim nas obveščajo o vseh dogajanjih doma in po svetu. Izdane so bile že tri knjige SPOMINOV IN PRIČEVANJ in druge številne publikacije, ker še zdaleč ni vse napisano in izrečeno.

Pustimo sedanjim in poznejšim rodovom, in nazadnje tudi zgodovini, pisna izročila o našem trpljenju, vsem v poduk, da se kaj podobnega ne sme nikoli več zgoditi.

Želimo si samo mir in sožitje ter prijateljstvo med ljudmi in narodi.

Majda Cvetanovski

KUD ANGEL BESEDNJAK PRAZNUJE!

V letošnjem letu praznuje Kulturno-umetniško društvo Angel Besednjak 95-letnico obstoja. Ob tem častljivem jubileju je prav, da se ozremo v preteklost in povzamemo, da je bilo to pravo delavsko društvo s koreninami v delavskem naselju „Kolonija“. Društvo je v svoji zgodovini večkrat spremenilo ime in prav tako zvrsti dejavnosti. Danes je v društvu 70 članov, združenih v treh sekcijah: pevski, likovni in dramski.

- V okviru pevske sekcije deluje Mešani pevski zbor KUD-a Angel Besednjak pod vodstvom priznanega zborovodje, pedagoga, komponista in violinista Francija Kovača. Repertoar zбора je pester in obsega zborovske pesmi domačih in tujih avtorjev.
- Instrumentalisti že več kot desetletje delujejo pod umetniškim vodstvom Draga Štruca. Instrumentalna

zasedba je raznovrstna: flavta, violina, harmonika, mandolina, kitara in bas kitara, zato je izbor pesmi pester, od romantičnih evergrinov do poskočnih narodnozabavnih skladb ter spevne filmske glasbe. Že vrsto let nas razveseljujejo na veselicah in popestrijo marsikateri nastop.

- Likovna sekcija združuje slikarje amaterje pod vodstvom likovnega pedagoga Zlatka Praha. Platno, barve, palete, čopiči ter ogromno potrpežljivosti in spretnosti je potrebnih za nastanek likovnega dela. V likovni sekciji KUD-a Angel Besednjak se pod mentorstvom priznanih slikarjev in likovnih pedagogov že desetletja likovno izražajo številni slikarji amaterji. Za svoje delo so prejeli domača in mednarodna priznanja in nagrade. Dela naših slikarjev krasijo ustanove in domove doma in v tujini.
- Dramska sekcija je v letu 2015 na novo zaživela pod strokovnim vodstvom dr. Mojce Tomišič s sodelavci. V nadaljevanju ima dramska sekcija smelega načrte, saj želi poglobiti delo in na oder postaviti dramsko igro.

Društvo je v zadnjih nekaj letih uresničilo nekaj odmevnih projektov. S svojimi nastopi je obogatilo kulturno in družabno življenje v MČ Magdalena. Samo v preteklem letu je KUD izvedel ali aktivno sodeloval na več kot eni prireditvi mesečno. Slikarji likovne sekcije so za svoje delo prejeli zlato plaketo, Mešani pevski zbor pa je odpotoval na gostovanje v Munzingen pri Freiburgu. Okrepljeno z dobrimi rezultati in bogatimi koreninami v preteklosti je društvo Angel Besednjak zadržalo v prihodnost. Ob 95-letnici je načrtovana osrednja prireditev, na kateri boste lahko v Kazinski dvorani Mestnega gledališča Maribor spremljali koncert Mešanega pevskega zboru in gostujočega

pevskega zbora, nastopa instrumentalistov ter dramske sekcije, hkrati bodo člani likovne sekcije pripravili razstavo svojih del.

Kulturno-umetniško društvo Angel Besednjak želi v prihodnosti navezati tesnejše stike s krajanji Mestne četrti Magdalena, katerih del smo in ki nas zvesto spremljajo že od nekdaj, sčasoma pa prestopiti lokalne okvire ter se povezati s širšo skupnostjo tako doma kot v tujini, saj umetnost povezuje in združuje ter budi veselje tudi v teh težkih časih.

*dr. Vlasta Črčinovič Krofič
dr. Mojca Tomišič*

15 LET NEPOZABNIH DOŽIVETIJ

Minilo je kot blisk, bi lahko rekli. 15 let, odkar je Europark v Mariboru leta 2000 odprl vrata takrat najsodobnejšega in največjega nakupovalnega središča v Sloveniji. Danes je Europark pomembno logistično središče mesta Maribor. Njegov položaj ob reki Dravi v neposredni bližini železničarske kolonije, ki je mariborska posebnost in edinstven kulturnozgodovinski in etnološki spomenik, Univerzitetnega kliničnega Centra in mnogih izobraževalnih in športnih ustanov, pa ga še posebej zaznamuje, nenazadnje tudi kot enega najlepših nakupovalnih središč v Evropi.

15 let je za nami in vsako leto je bilo posebno. Izziv tako za trgovce in zaposlene kot za mesto Maribor. Ponudba se je s prejšnjih 65 prodajal in lokalov povečala na 120. Nekatere blagovne znamke so prvič predstavljene tako v Mariboru kot tudi v Sloveniji. Danes Europark mesečno povprečno obišče

okoli pol milijona kupcev. Ljudje pa ga ne doživljajo zgolj kot mesto nakupov, temveč tudi kot kraj za zabavo in sproščena druženja ter številne kulturne, pa tudi športne dogodke. Ljudem veliko pomeni, da je vse, kot radi rečemo, 'na enem mestu'.

V letošnjem jubilejnem letu bomo različnim dogodkom namenili še več pozornosti. Na prehojeno 15 -letno pot smo se in se še bomo pogovarjali s 15 »veličastnimi« Mariborčani, ki v obliki intervjujev v Europarkovem magazinu predstavijo svoje videnje Europarkove prisotnosti v tem prostoru. 15. rojstnega dne se bodo s svojimi likovnimi stvaritvami dotaknili tudi učenci mariborskih osnovnih šol, ki jih bo v mesecu avgustu moč videti v mestu na velikih jumbo panojih. Vrhunec letošnjih praznovanj pa bo večdnevno dogajanje ob koncu meseca avgusta. Za vsa skupaj preživeta leta se bomo vsem Mariborčanom zahvalili z velikim koncertom na trgu Leona Štuklja. 15. obletnica pa nosi predvsem humanitarno noto, s katero želimo pomagati Kliniki za pediatrijo UKC Maribor. K humanitarni akciji bomo povabili tudi vas, sokrajane. S svojim prispevkom boste lahko še oplemenitili Europarkovo donacijo. Nenazadnje ste del Europarkove zgodbe o uspehu tudi vi. Ob tej priložnosti bi se želela zahvaliti vsem vam, da ste z nami že 15 let in čestitati Mestni četrti Magdalena ob bližajočem se prazniku. Vse najboljše!

*Simona Mandl
center managerka Europark Maribor*

PGD MARIBOR – STUDENCI

Izredno ponosni smo na dosežke v lanskem letu. Minilo je nekaj več kot eno leto od katastrofalnega žleda in tudi poplav, ki so zajele celotno področje Slovenije, proti koncu leta pa smo bili priča še drugem valu katastrofalnih poplav v nekaterih predelih Slovenije. V teh intervencijah se je izkazala solidarnost, predvsem pa pripravljenost vseh pomagati sočloveku v nesreči. V prvih vrstah ljudi, ki so bili veskozi pripravljeni pomagati - tudi za ceno lastne varnosti - prizadetim sokrajanom smo bili prav mi gasilci. Zato ni presenečenje, da smo prav prostovoljni gasilci bili izbrani za osebnost leta v občirni anketi Nedeljskega. In zaradi tega smo ponosni, da so nas državljani prepoznali kot tiste člane naše družbe, ki so najbolj vredni zaupanja, saj smo gasilci 24 ur na dan in 365 dni v letu pripravljeni priskočiti na pomoč vsakemu, ki je naše pomoči potreben.

S pomočjo finančnih sredstev, ki so bila v proračunu namenjena za vzdrževanje gasilskih domov, pa nam je uspelo v lanskem letu obnoviti dotrajano kurilnico in urediti umivalnico. Kljub velikim prizadevanjem naših članov, smo za to obnovo in ureditev vložili okoli 9.000 EUR. Z zbranimi finančnimi sredstvi in sredstvi požarnega sklada MO Maribor smo v lanskem letu nabavili nekaj prepotrebne opreme za varno in učinkovito delo naših operativnih gasilcev. Pri tem pa bi rad poudaril, da so nam bili v veliko pomoč naši sponzorji in donatorji, ki so nam pomagali s finančnimi prispevki. Zahvaljujem se vsem krajanom MČ Studenci in MČ Magdalena, ki so ob naši tradicionalni novoletni nabiralni akciji pokazali razumevanje za naše prostovoljno delo in za nabavo prepotrebne opreme za pomoč ljudem v nesreči. Predvsem pa velika hvala vsem, ki so ob naši nabiralni akciji za nabavo novega sodobnega gasilskega vozila pokazali razumevanje za naše potrebe.

Ponosni smo na naš podmladek

Naše društvo je v preteklem letu sodelovalo na 21 požarnih intervencijah in 10 tehničnih intervencijah. Na teh intervencijah je sodelovalo 380 operativnih članov, opravljenih pa je bilo 890 delovnih ur. Opravili smo tudi 4 dežurstva in požarne straže na raznih prireditvah in sedemnajst prevozov vode. Člani so bili zelo prizadevni tudi pri vzdrževanju gasilskega doma in opreme, saj je pri teh delih sodelovalo 348 članov, za kar so porabili

960 delovnih ur. Vendar pa je bilo opravljenega še veliko ur dela ob udeležbi na raznih vajah, izobraževanjih, pripravah na tekmovanja na tekmovanjih in pri udeležbi na proslavah in drugih prireditvah. Ob mesecu požarnega varstva v oktobru pa smo opravili prikaz opreme in reševanja v šolah in vrtcih na našem požarnem rajonu. Prav tako smo sodelovali pri vajah evakuacije v raznih ustanovah in podjetjih. Skupaj s poveljstvom I. sektorja smo izvedli vajo evakuacije, reševanja in gašenja pri Domu starostnikov Pod Gorco. Pri vseh teh aktivnostih je sodelovalo 1320 članov, ki so opravili preko 3200 ur prostovoljnega dela. V preteklem letu smo pridobili kvaliteten in strokovno usposobljen kader, ki bo prispeval k bolj strokovnemu delu v našem društvu. Sedem članov je opravilo tečaj za gasilca, dva člana sta opravila izobraževanje za delo z motornimi žagami, štirje člani so opravili specialnost za izolirne dihalne aparate, en član pa za delo z informacijskim sistemom Vulkan, dva člana za delo z radijskimi postajami in en član specialnost za gašenje notranjih požarov modul A. Tudi v društvu smo organizirali praktična usposabljanja za delo z razpoložljivim orodjem in opremo.

Uspešno smo izvedli XVI. memorialno tekmovanje gasilskih veteranov za prehodni pokal Maks Lešnika st. Na tekmovanju je sodelovalo 23 tekmovalnih enot veteranov in veterank. Prehodni pokal so osvojili veterani iz PGD Gerečja vas, pri veterankah pa so prejele pokal gasilke iz PGD Kapla-Pondor, za kar vsem ekipam iskreno čestitam. Na tem memorialnem tekmovanju je uspešno nastopila tudi naša veteranska tekmovalna enota.

Ob tem moramo vsekakor omeniti pomemben mejnik za uspešno delovanje našega društva. Na zaključku tekmovanja smo svečano podpisali - ob prisotnosti župana MOM dr. Andreja Fištravca - pogodbo za izdelavo in dobavo novega interventnega gasilskega vozila avtocisterne s 6.000 litri vode.

S ponosom lahko ugotovimo, da smo omenjeno vozilo predali svojemu namenu v začetku meseca maja ob prisotnosti krajanov MČ Studenci, MČ Magdalena, predstavnikov Gasilske zveze Slovenije, Gasilske zveze Maribor, Mestne občine Maribor in gasilcev iz prijateljskih Prostovoljnih gasilski društev. Posebej pa smo dolžni zahvalo krajanom, sponzorjem in donatorjem, ki smo jih v mesecu aprilu prosili za denarni prispevek ob nabavi novega interventnega gasilskega vozila – avtocisterne MAN AC 16/60.

Maks Lešni, Predsednik PGD Maribor – Studenci

TOTI DCA MARIBOR – DNEVNI CENTER AKTIVNOSTI ZA STAREJŠE

Dnevni center aktivnosti za starejše Maribor, prva in zaenkrat tudi edina tovrstna dejavnost, ki je namenjena starejšim prebivalcem mesta in njihovim svojcem, pa tudi povezovanju vseh treh generacij, deluje pod okriljem društva TOTI DCA Maribor. Od otvoritve v decembru leta 2013 se je uveljavil kot zelo pomembna pridobitev na področju socialnih programov za starejše, saj s svojimi vsebinami prispeva k ohranjanju in izboljševanju njihove psihofizične kondicije, s tem pa tudi k pogojem za čim daljše samostojno in kakovostno življenje v njihovem domačem okolju. V podkrepitev te trditve sledi nekaj podatkov.

V poldrugem letu delovanja se je v dnevnem centru **164 uporabnikov** udeleževalo **28 različnih tečajev in delavnic** (skupaj izvedenih je bilo **722**), pod vodstvom **33 prostovoljk in prostovoljcev**, ki so opravili **2.803,5 ur prostovoljskega dela**. Razen tega smo organizirali in izvedli še **39 občasnih dogodkov**, kot so predavanja, predstavitve, literarni večeri,

ki jih je obiskalo 582 obiskovalcev, **pet likovnih razstav in šest skupnih srečanj**, kot so izlet, pustovanje, novoletno srečanje. Vse aktivnosti in dejavnosti so za uporabnike povsem **brezplačne**.

V analizi zadovoljstva uporabnikov smo zabeležili **80% zelo zadovoljnih uporabnikov in 20% »samo« zadovoljnih**. Pri ovrednotenju pomena dnevnega centra pa so uporabniki na prvo mesto postavili »druženje«, na drugo »učenje«, na tretje pa »občutek sprejetosti«.

V letošnjem letu širimo dejavnost dnevnega centra na novo lokacijo – Gorkega ul. 34 (bivši diskont Koloniale), da se približamo prebivalcem na desnem bregu Drave, pa tudi z ambicijo, da v teh prostorih postavimo temelje bodočega medgeneracijskega središča.

Ker je bil objekt več kot 10 let izven uporabe, je potrebno obnoviti elektro in vodovodno instalacijo, prav tako tudi obstoječi sistem centralnega ogrevanja, za kar je Mestna občina Maribor kot lastnica objekta že namenila nekaj sredstev v letošnjem letu. Seveda pa bomo za ureditev prostorov veseli vsake pomoči sponzorjev in donatorjev, tako v denarju kakor tudi v opremljenosti prostovoljskem delu.

TOTI DCA MARIBOR – SVETOVALNICA ZA STAREJŠE

Starost prinese s seboj veliko težav. Izgube ljudi, ki so nam blizu, kot so smrt partnerja in vse pogostejše smrti prijateljev, lahko izzovejo stanje neprekinjenega žalovanja. Tem izgubam se pridružujejo še druge – izguba doma, neodvisnosti, zdravja, mobilnosti, pa osamljenost, strah pred prihodnostjo in

zavedanje bližine smrti. Kopičenje teh izjemno obremenilnih okoliščin pogosto privede tudi do težkih depresivnih in anksioznih stanj. Ker starejši ljudje o svojih težavah praviloma težko spregovorijo z družinskimi člani in prijatelji, smo v okviru Društva TOTI DCA Maribor ustanovili tudi **Svetovalnico za starejše**.

Svetovalnica je varen prostor zaupanja in razumevanja, kjer lahko uporabniki svoje pretekle in sedanje probleme, strahove in žalost delijo z usposobljenimi svetovalci – prostovoljci, dobijo nasvet, informacije in tudi konkretno pomoč v zagatah pravnega in upravnega značaja.

Naše svetovalke in svetovalci so: socialna delavka **Radojka Hižman**, psiholog **Drago Perger**, pravnica **Katarina Poštrak**, zdravnica splošne medicine **dr. Vera Feguš**, varuh bolnikovih pravic **mag. Aco Prosnik** in upravna delavka **Mira Stanič**.

Vzporedna dejavnost svetovalnice so predavanja in delavnice z vsebinami, ki uporabnike zanimajo.

Svetovalnica je namenjena vsem starejšim, pa tudi pa tudi njihovim družinskim članom:

Starejši ljudje (nad 50 let), ki se soočajo z eno ali več oblikami socialne izključenosti in ključnimi problemi te starostne skupine, kot so na primer: diskriminacija, zdravje in zdravo okolje, stanovanje, osamljenost, pešanje telesnih in umskih

sposobnosti, vse oblike nasilja in zlorab, izolacija itd., oziroma njihovimi posledicami.

Svojci, ki v skupnem življenju, oskrbovanju, negovanju starega družinskega člana teh obremenitev ne zmorejo več nositi sami. Dostopnost programa svetovalnice zagotavljamo uporabnikom s povsem **brezplačnimi storitvami**.

Za razgovor se je potrebno naročiti pri naši strokovni delavki Nini Kosi:

- osebno v prostorih društva Partizanska cesta 12/ I. nadstropje,
- telefonsko na št. 041 340 075,
- pa tudi z elektronsko pošto - toti@dca-maribor.si

Marjan Holc, predsednik

Mirijana Majhenič, univ.dipl.sociol., strokovna sodelavka

DRUŠTVO CENTER ZA POMOČ MLADIM-PODRUŽNICA MARIBOR

Društvo Center za pomoč mladim je neprofitna, nevladna organizacija, v kateri od leta 2000 združujemo strokovno in prostovoljno delo na področju varovanja pravic ter osebnega in socialnega razvoja otrok in mladih. Od leta 2001 delujemo kot društvo v javnem interesu na področju socialnega varstva, od leta 2013 pa kot društvo v javnem interesu v mladinskem sektorju.

Leta 2001 smo na podlagi potreb po naših programih v SV Sloveniji v Mariboru ustanovili podružnico društva.

Glavni program društva je Svetovalnica s podpornimi programi, kjer se ukvarjamo s težavami mladih, ki so povezane s šolo, odnosi z bližnjimi, revščino in socialno izključenostjo, brezposelnostjo, zlorabo drog, nasiljem ... Delo v Svetovalnici poteka v obliki razgovorov z mladimi ali njihovimi bližnjimi.

CPM MARIBOR

Ob železnici 16
2000 Maribor

tel: 02 331 83 06
gsm: 040 585 945

Podporni programi za mlade - Doživljajsko igrišče, Treninki socialnih veščin, Treninki asertivnosti, Delavnice za mlade, Mednarodne izmenjave otrok in mladih - so usmerjeni v socialno vključevanje, opolnomočenje otrok in mladih, ustvarjanje pogojev za učenje socialnih spretnosti, iskanje konstruktivnih načinov soočanj in reševanj življenjskih izzivov, sprejemanje odgovornosti za svoje življenje, spodbujanje aktivne participacije v in izven okvirov naših programov...

Pri našem delu nam pomagajo nepogrešljivi prostovoljci in prostovoljke, ki prihajajo iz mariborskih in ljubljanskih fakultet. Z rednimi

izobraževanju in podporo, ki jim jo nudimo, skrbimo za kakovost njihovega dela in dobro počutje v naši organizaciji.

Doživljajsko igrišče

Doživljajsko igrišče je program, ki se izvaja v okviru mariborske podružnice društva. Gre za prvo in edino tovrstno igrišče v Sloveniji. Namen programa je dvig kakovosti življenj otrok, mladih in drugih lokalnih prebivalcev z njihovim neposrednim sodelovanjem pri pripravah, izvedbi in razvoju programa.

Program že peto leto deluje v mestni četrti Tabor, na zemljišču Malega betnavskega gozdčka in je obiskovalcem brezplačno na voljo vsak torek, četrtek in petek od 13. do 19. ure.

Program odgovarja na zaskrbljujoče ugotovitve strokovnjakov, da sodoben način življenja odraščanju, igri in ustvarjanju kot temeljnemu načinu vstopanja mladega v svet, ni naklonjen. Vse več mladih se iz zelenih površin umika med štiri stene, k preživljanju prostega časa ob gledanju televizije in igranju računalniških iger. Osebo komunikacijo vedno bolj nadomešča neosebna komunikacija preko računalnikov in mobilnih telefonov. Omenjene okoliščine se dolgoročno manifestirajo v obliki resnih širših družbenih posledic kot so porast zlorabe

legalnih in nelegalnih drog, vandalizma, nasilja, prometnih nesreč, osamljenosti in izoliranosti, socialne izključenosti, revščine mladih.

Delo temelji na odprtem pristopu k igri, kar pomeni, da otroci in mladi sami presojujejo, kdaj bodo prišli in kdaj odšli iz igrišča. Sami odločajo o dnevnem dogajanju, vrstah iger in dejavnostih, kakšne objekte bodo gradili, kako bodo preuredili igrišče.

Usposobljeni izvajalci s svojo prisotnostjo zagotavljajo varnost in pogoje, ki otrokom in mladim omogočajo samoorganizacijo dejavnosti. Izvajalci so jim na voljo, kadar otroci in mladi presodijo, da potrebujejo njihovo pomoč.

Glavna metoda dela je 'igra' in se prepletala s socialno delavskimi, pedagoškimi, psihološkimi, sociološkimi, ekološkimi, interkulturalnimi, ustvarjalnimi, umetniškimi, naravoslovnimi, rokodelskimi in drugimi pristopi ter z načini dela kot so mladinsko delo, delo s skupino, timsko delo, skupnostno socialno delo, socialne igre, učenje socialnih in praktičnih veščin.

Janez Arh, vodja podružnice

SOGLASNO ZA BOLJŠO ČETRTO

INICIATIVA MESTNI ZBOR
Samoorganizirane četrtne in krajevne skupnosti Maribora

Magdalena je ena prvih četrti, ki se je po vstajah in z nastopom Inicijative mestni zbor odločila za pot samoorganizacije. Pred dobrima dvema letoma je bil prvi zbor samoorganiziranih prebivalcev, na njem pa smo udeleženci izpostavili veliko težav, ki jih vidimo v svojem okolju. Nekatere smo doslej uspešno rešili, z drugimi pa se zbor ukvarja še danes.

Zbor v magdaleni je nastal kot odziv na ignoranco občine, kar se tiče potreb prebivalcev. Celotisti kanali, ki formalno že obstajajo – denimo mestne četrti – imajo danes premalo vpliva na odločevalce v mestnem svetu. V dvajsetih letih so tako občine skoraj uničile nekoč živahno in zdravo obliko demokratičnega odločanja. Zaradi takšnega stanja so se v IMZ odločili, da na odločevalce tam zgoraj vršijo pritisk direktno, ob tem pa ostanejo odprti za različne oblike sodelovanja na lokalni ravni. Zbori krajanov, ki jih organizira IMZ, so zato namenjeni vsem, dokler se držijo osnovnih pravil.

Ta so enostavna. Prvo je, da na zborih udeleženci odločamo soglasno. Tako se izognemo situaciji, da bi dva volka in ovca razpravljali o tem, kaj bo za kosilo in pridemo do problematike, ki je skupna vsem. Drugemu pravilu na IMZ pravijo pravilo direktne akcije. Vsakdo, ki nekaj predlaga, mora na tej problematiki tudi aktivno delati, drugi pa se mu lahko pridružijo. Če koga nekaj moti torej udeleženci zbora pričakujemo, da bo predlagatelj s pomočjo sokrajanov problem reševal sam. Tretje pravilo zbora pa je, da na njem ne diskriminiramo in

smo vsi enakopravni. Izjema so moderatorji zbora, ki imajo že zaradi svoje vloge dovolj vpliva na pogovor. Zato se morajo izvzeti iz debate in vanjo ne smejo vsebinsko posegati. Lahko predlagajo, kako bi se nečesa lotili, nesprijemljivo pa bi bilo, da bi govorili o tem, katere problematike bi se morali lotiti.

Kljub zagretemu delu udeležencev zbora težav v Mariboru kar ne zmanjka. V Magdaleni je zbor samoorganiziranih krajanov že predlagal spremembe statuta mestne občine maribor, nekatere pobude iz zbora so prišle celo na državno raven in so znotraj predlaganih sprememb zakona o lokalni samoupravi pomembne še danes. Izvedenih je bilo nekaj čistilnih akcij, napisanih več pisem, ki so pogosto zalegla, nekajkrat so imeli na zboru svoje predstavitve izvedenci, denimo v primeru načrtovanega podvoza na Ljubljanski ulici. Trenutno je največji projekt s katerim se ukvarjamo oživitev zapuščenega gradbišča med Jezdarsko in Žolgarjevo ulico.

Na zadnjem zboru smo se pogovarjali o smotnosti rabe tega zemljišča in o skrbeh v zvezi z njim. Vsem se zdi samoumevno, da v pozidani četrti potrebujemo več zelenih površin in da potrebujemo prostor za druženje. Seveda si nihče ne želi zemljišča prisvojiti, želimo ga le uporabljati, dokler se na njem ponovno ne začnejo gradbena dela. Prebivalce četrti je najbolj skrbel hrup, ki bi lahko iz tega gradbišča prihajal, ter to, da bi ga kdo želel spremeniti v svoje parkirišče. Vendar pa smo skozi skupinski pogovor prišli do mnogih rešitev in idej, ki jih želimo udejaniti. Pogovor bomo nadaljevali na zboru, ki bo 11. junija v prostorih Infopeke v Pekarni, očiščevalno akcijo pa bomo izvedli dva tedna za tem, 25. junija. Če se vam zdi pomembno, da v naši četrti ohranimo zeleno oazo, se nam pridružite tudi vi!

Gregor

RASTLINE ZA PREHRANO IN ZDRAVJE

Po namenu in načinu uporabe lahko uporabne rastline razdelimo v več skupin.

Največjo skupino sestavljajo rastline, iz katerih pripravljamo zelenjavne jedi in rastline za zdravje, pomembne pa so tudi rastline z užitnimi sadeži in užitnimi podzemnimi deli.

Tem rastlinam moramo dodati še začimbne rastline, precej pa je tudi rastlin z užitnimi semeni, cvetnimi popki in cvetnimi lističi.

Z užitnimi rastlinami se lahko prehranjujemo v vseh letnih časih.

V spomladanskih mesecih od meseca marca do meseca junija. Glavna sezona za nabiranje rastlin je od meseca aprila do meseca novembra.

Gozdni sadeži dozorevajo od meseca maja do pozne jeseni.

Podzemne dele rastlin je najbolje nabirati in uživati v prvih pomladanskih mesecih in od začetka jeseni do zime.

NABIRANJE RASTLINA ZA HRANO IN ZDRAVJE

Pri nabiranju rastlin se držimo sledečih pravil:

1. Preden začnemo nabirati rastline, premislimo, če jih bomo sploh uporabili.

Če nismo prepričani, jih raje ne nabirajmo.

2. Če nabiramo cele rastline, pustimo dovolj rastlin za seme. Nabiramo močnejše rastline. Slabše in manjše pustimo rasti dalje.

3. Rastline nabirajmo takrat, ko vsebujejo največ učinkovin. Nabiramo jih lahko po koledarju nabiranja. Cvetočih rastlin za sušenje nikoli ne nabirajmo, kadar dežuje ali v jutranji rosi.

4. Pri nabiranju rastline spravljamo v zračne vrečke, najbolje v papirnate ali platnene. Plodove in korenine nabiramo lahko tudi v druge vrečke, še boljše pa je, če jih nabiramo v košaro.

5. Rastline sušimo v zračnih, senčnih prostorih. Korenine in sadeže navadno sušimo na soncu, sušilniku za sadje ali v pečici.

6. Posušene rastline zdrobimo ali narežemo ter jih shranimo v kartonski škatli, stekleni posodi ali vrečki iz platna. Rastline lahko sušimo tudi tako, da jih povežemo v šopke in le te obesimo na zračni, senčni prostor. Na vrečke, škatlo ali stekleno posodo napišemo ime nabrane rastline in datum shranjenja.

7. Za shranjevanje rastlin izberemo suh, temen in hladen prostor.

8. Za prehrano uporabljamo čim dalj časa sveže rastline.

9. Rastlin nikoli ne nabiramo ob prometnih cestah ali kjer menimo, da je onesnaženje preveliko. Ne nabiramo jih na travnikih, kamor kmet zvozi velike količine gnojevke, ali meče velike količine umetnega gnojiva.

10. Zdravilne rastline nabiramo za največ dve leti, ker izgubljajo učinek.

Pri nabiranju moramo poznati zaščitene rastline. Takšnih rastlin raste v Sloveniji 215 vrst.

UPORABA ZELIŠČ

Zelišča lahko močno popestrijo našo vsakdanjo prehrano. Uporabljamo jih lahko za pripravo zelenjavnih juh, prikuh, solat, namazov, sladic, desertov, napitkov, želejev, marmelad, sirupov, sadnih solat, lahko jih uporabljamo tudi za ozimnico.

JUHE

Lahko jih kuhamo iz različnih rastlin. Tem juham rečemo zelenjavne juhe. Pri pripravi samih juh se moramo držati določenih navodil, ki so opisane v vsaki dobri kuharski knjigi.

PRIKUHE

Prikuhe iz rastlin lahko kuhamo ali dušimo. Najboljše je, da rastline dušimo, ker na tak način izgubijo najmanj hranilnih snovi.

SOLATE

Iz rastlin si lahko pripravimo surove solate ali kuhane solate.

NAMAZI

Te lahko pripravimo na različne načine. Uporabimo lahko sveže ali posušene rastline. Za osnovo nam naj bo skuta, sirni namaz, maslo, margarina in oljčno olje.

SLADICE

Pri sladica lahko uporabimo že kakšne znane recepte, namesto poznanih sestavin dodamo rastlinske plodove iz narave.

ZDRAVJE

V vsakdanjo prehrano vključena zelišča nam pomagajo ohraniti zdravje. Zdravje nam zraven prehrane pomagata ohranjati tudi naravna kozmetika in higiena.

Zdravilna zelišča uporabljamo predvsem za pripravo kopeli, ki osvežujejo,

pomirjajo in vračajo duševno ravnotežje. Za nego kože in las vedno bolj cenimo naravne pripravke.

PRIPRAVKI IZ ZDRAVILNIH RASTLIN

Najpogosteje uporabljamo napitke, najbolj priljubljeni so čaji in preliv.

Preliv

prpravimo iz občutljivih rastlin, katerih učinkovine vroča voda pokvari.

Take rastline prelijemo z mrzlo vodo in pustimo prelivek stati od 2. do 12. ur, po navadi pa kar čez celo noč. Odcedimo ga in popijemo.

Čaji

prpravljamo jih na tri načine:

1. Poparek pripravimo tako, da zdravilno rastlino ali čajno mešanico prelijemo z vrelo vodo ali pa jo stresemo v vrelo vodo. Poparek naj pokrit stoji vsaj 10 minut. Takšen čaj pripravimo iz nežnih rastlin in cvetov.
2. Zavretek. Zdravilno rastlino, sadež ali korenino damo v hladno vodo. Takoj ko zavre, odstavimo, pokrijemo in pustimo stati od 10 do 15 minut.
3. Prevretek. Po navadi ga pripravimo iz sadežev in korenin, iz katerih voda teže izluži učinkovine, ali pa takrat, kadar se učinkovine teže topijo. Rastlino damo v mrzlo vodo. Pustimo, da zavre in vre še 5 do 10 minut.
4. Namakanje: dele rastlin pustimo od 8 do 12 ur v vodi. Lahko pa zdravilne rastline, kar je tudi bolj obstojno namakamo v belem, rdečem vinu ali v alkoholu (sadjevec ali tropinovec s 40-45°, za masiranje pa alkohol 70-80°)

Izвлеčki

so pripravki, ki jih dobimo tako, da zdravilno rastlino namočimo v alkohol. Izvlečke jemljemo po kapljicah.

Sirup

prpravimo iz rastlin in sladkorja ali medu. V steklen kozarec s širokim vratom damo plast rastlin in plast sladkorja (meda) izmenoma do vrha, pokrijemo ga in postavimo na sonce.

Zeliščne kopeli

prpravimo tako, da napravimo poparek, zavretek ali prevretek. Za pol litra vode vzamemo dobro pest zdravilne rastline. Odcejen čaj vlijemo v vodo za kopel. Kopel naj ne traja več kot 20 minut.

Inhaliranje

to je vdihovanje par iz zdravilnih zelišč. Navadno se odločamo pri bronhitisu in prehladnih obolenjih ali pri mehčanju kože.

Obloge

o navadi pripravimo iz zdravilnih, sesekljanih, svežih ali poparjenih posušenih zdravilnih rastlin, ki jih zavijemo v povoj.

Prašek

Pri nekaterih rastlinah je pomembno, da jih uživamo v prahu. Rastline popolnoma posušimo in jih zdrobimo v prah. Prašek po navadi uživamo s kavno žličko ali na noževi konici.

Sok

Če želimo narediti dober sok, moramo uporabiti sveže rastline. Rastline stolčemo in precedimo skozi zelo fino cedilo ali skozi gazo. Danes dobimo tudi takšne sokovnike, ki rastline zmeljejo in iz njih takoj dobimo dober sok. Sok lahko uživamo presen ali pa iz njega naredimo pasteriziran sok z dodatkom sladkorja, meda, marmelado, džem ipd.

Vodica za masiranje

iz rastlin naredimo čaj in z njim si izmivamo bolna mesta.

Kapljice za oči

oči so zelo občutljiv organ, zato moramo tekočino za izpiranje ali kapljice pripraviti z najbolj nežnimi rastlinami. Pripravki morajo biti zelo blagi in zelo čisto pripravljeni.

Grgala

uporablamo jih pri vnetju ustne votline, grla. Grgala ne smejo biti prevroča, da bolj zaležejo.

Borut Cerkvencič

NOVOLETNI ŠAHOVSKI TURNIR

Ponedeljek, 22. decembra 2014

1. MESTO : KOVAČIČ FRANC
2. MESTO : DONKO BOGOMIR
3. MESTO : MILAN RADOSAVLJEVIČ

Zmagovalcem in vsem soigralcem iskreno čestitamo!

17. PRAZNIK MČ MAGDALENA, JUNIJ 2014 – UTRINKI

Se vidimo v letu 2015 !

OB MATERINSKEM DNEVU

Četrtna organizacija Rdečega križa Magdalena in **Kulturno-umetniško društvo Angel Besednjak** sta v sodelovanju z **Mestno četrtjo Magdalena** organizirala čajanko ob materinskem dnevu, ki je bila v sredo, dne 25. 3. 2015 ob 18.00 uri dvorani bivše glasbene šole, Ul. heroja Zidanška 13.

Kulturni program so pripravili: Mešani pevski zbor Angel Besednjak, Trio Zdrav z instrumentalisti, recitatorska skupina ter likovna sekcija KUD-a Angel Besednjak.

Prostovojke ČO RK MAGDALENA: Ivka, Alenka, Olga

Vedno bolj opažamo mrke obraze občanov in otožne oči, ki nas gledajo, v njih pa vidimo vsakodnevne probleme. Organizacija Rdečega Križa Magdalena se s svojimi prostovoljkami trudi, da jim vsaj malo blaži skrbi, zato jim pomagamo s paketi Rdečega Križa in pogovori, ki so zelo žalostni, vendar vsakemu občanu v veselje, saj se lahko le tako nekomu zaupa. Zato smo se z Mestno Četrtjo Magdalena in KUD Angel Besednjak dogovorili in 25.3.2015 pripravili čajanko za občane. Bili smo zelo veseli, da se je čajanki odzvalo veliko ljudi, da smo lahko poklepetali ob čaju, keksih in pecivu ter se zabavali ob programu KUD Angel Besednjak. Med občani je bila navzoča tudi gospa, ki šteje 90 pomladi, na kar smo še posebej ponosni.

Proslava ob materinskem dnevu

Praznovanja potrebujemo zato, da si povrnemo žarek upanja, se spomnimo pridobljenih vrednot in pravic, naj gre za pravice žensk ali drugih ranljivih skupin. Mnoge občanke in občani MČ Magdalena so bolni in ostareli, s skromnimi dohodki, veliko je mladih brez zaposlitve. Ker jim stres, beda in dohodki s katerimi živijo prinesejo veliko skrbi, pa tudi bolezni, velikokrat ne morejo obiskati zdravnika, saj nimajo urejenega zdravstvenega zavarovanja. Zato se na MČ Magdalena odzovemo ter

obiščemo pomoči potrebne ljudi ter jim pomagamo urediti socialne in zdravstvene težave. Veliko primerov smo že rešili in upamo, da bomo še naprej tako uspešno pomagali občanom. Seveda bi bili veseli, če naši občani tovrstnih težav ne bi imeli, dokler pa te težave so, se bomo v Četrtni organizacija Rdečega križa ter Komisiji za socialno skrbstvo in zdravstveno varstvo MČ Magdalena, še naprej trudili in jih pomagali reševati.

Predsednica ČORK Magdalena in Komisije za socialno skrbstvo in zdravstveno varstvo MČ Magdalena, Ana VERNIK, z najstarejšo obiskovalko prireditve ob materinskem dnevu, gospo Gole.

PREDSTAVITEV MEDGENERACIJSKEGA DRUŠTVA ZA SAMOPOMOČ DRAVA IN SKUPINE KARMA

Medgeneracijsko društvo
za samopomoč Drava
Partizanska cesta 12
Maribor

Medgeneracijsko društvo za samopomoč Drava je prostovoljno, neprofitno, nevladno humanitarno društvo, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega varstva in izvaja programe samopomoči, v katerih se povezujejo vse generacije. Je član Zveze društev za socialno gerontologijo Slovenije in je v okviru te nacionalne organizacije največje lokalno društvo v Sloveniji.

Društvo je bilo ustanovljeno 13.12.1999, ker so se v družbi pojavile potrebe po ustvarjanju pogojev za kakovostno življenje starih ljudi na področju medčloveških odnosov, medgeneracijskega povezovanja ter priprava srednje generacije na lastno starost. In vse to je tudi poslanstvo društva Drava, ki ga izkazuje s kontinuiranim izvajanjem naslednjih programov:

- Skupine starih ljudi za samopomoč,
- Medgeneracijski tabor/srečanje,
- Usposabljanje in izobraževanje prostovoljcev za vodenje skupin,
- Intervizija in supervizija za prostovoljce ..

V mesecu decembru 2014 smo praznovali 15-letnico uspešnega delovanja društva.

Trenutno deluje v društvu 60 skupin starih ljudi za samopomoč. Vanje je vključenih 417 uporabnikov – starih ljudi. Skupine vodi 106 usposobljenih voditeljic in 1 voditelj, ki opravljajo svoje naloge prostovoljsko.

26 skupin deluje v domačem okolju na območju Mestne občine Maribor ter občin Ruše, Miklavž na Dravskem polju, Selnica ob Dravi, Hoče-Slivnica, Pesnica in Duplek. Člani in prostovoljci iz 34 –ih skupin pa se tedensko srečujejo v Domu Danice Vogrinec Enota Pobrežje in Enota Tabor, Sončnem domu, Domu starejših občanov Tezno, Domu starejših Idila in Domu pod Gorco.

V skupini, ki jo vodi voditeljski par, se redno tedensko sestaja do deset starih ljudi, ki želijo podeliti svojo življenjsko izkušnjo z vrstniki. Skozi pogovor in izmenjavo mnenj se sčasoma oblikuje prijateljska skupina, nadomestna družina, v kateri se člani spoštujejo in si zaupajo. Temeljna dejavnost v skupini je pogovor.

V prostorih Mestne četrti Magdalena, Maribor, Preradovičeva ulica 1, se od meseca januarja 2015 vsak četrtek od 13. do 15. ure srečujejo članice in člani skupine starih ljudi za

samopomoč Kar–Ma, ki ju vodita voditeljici Karmen in Marija. Dve uri druženja, je priložnost za pogovor o različnih temah, ki člane, krajanje iz te MČ povezujejo, zmanjšujejo njihovo osamljenost in širijo medsebojno pomoč in socialno mrežo. Mestna četrt Magdalena nam omogoča brezplačno koriščenje prostora.

K našim skupinam se lahko pridružite in zraven povabite prijatelja, prijateljico, soseda ali znanca. Za boljše informacije nas pokličite na tel. št. 02 252 30 81 ali mobi 051 670 992, po e-pošti: mds.drava@triera.net. Veseli pa bomo tudi osebnega obiska na sedežu društva MDS Drava, Partizanska c. 12, Maribor.

Blanka Kositer

Predsednica MDS Drava

POMLADNA AKCIJA ČIŠČENJA OKOLJA V MČ MAGDALENA

Ob svetovnem dnevu zemlje in svetovnem dnevu voda!

V mestni četrti Magdalena MO Maribor smo več kot uspešno izpeljali pomladno akcijo čiščenja okolja, ki je bila v petek, 17.04., in v soboto, 18.04.2015. Naša MČ je v projektu Celostne prometne strategije MO Maribor (družbena študija mobilnosti ljudi in prijazno okolje) predvidena kot zelena četrt. Naša prioriteta je tudi ohranitev habitata, ki je naravno zavetje mnogim živalskim vrstam na obrežjih reke Drave. S tem hočemo ohraniti biotsko raznovrstnost na tem delu in prispevati k trajnostnemu razvoju naše občine, regije in države. Pri oglaševanju akcije so bile obveščene tudi Turistična zveza Slovenije, Občinska turistična zveza Maribor ter mediji: Radio Center, Radio City, Radio, Radio Si, BKTV, časopisna hiša Večer, vsi upravitelji stavb na področju mestne četrti, z akcijo so bili obveščene tudi vse delovne organizacije in poslovni subjekti v naši MČ, prostovoljci naše MČ in člani sveta MČ Magdalena

pa so razdeljevali letake z vabilom na akcijo.

Sodelovala so društva (gobarsko, planinsko, skupina igralcev kart, taborniki, šahisti) aktivna na področju MČ, gasilci PGD Studenci, naš rajonski policist g. Iztok Švarc, srednja zdravstvena in kozmetična šola, Osnovna šola Maksa Durjava – kljub želji otrok in staršev, smo se zaradi dežja dogovorili, da ne gredo na teren, delavci Slovenskih železnic na prostoru železniških tirov, ker našo MČ v celoti prečkajo železniški tiri in potapljači, ki se zaradi slabega vremena niso mogli potapljati (varnostni razlog), so pa čistili z gasilci PGD Studenci nabrežje reke Drave (desna stran od Studenske brvi do Europarka) - s tem je tudi naša MČ Magdalena obeležila svetovni dan voda, ki je bil 22. marca in svetovni dan Zemlje, ki bo 22.04.2015.. Naši potapljači so na svetovni dan voda že izvedli akcijo na levi strani reke Drave. Vso podporo in tehnične zmogljivosti nam je zagotovilo javno podjetje Snaga Maribor d.o.o..

Posebno pohvalo namenjamo ravnateljici srednje zdravstvene in kozmetične šole gospe Katji Rek, ki je organizirala sodelovanje 240 dijakov in 7 profesorjev in vsem sodelujočim dijakinjam in dijakom ter profesorjem. Ti so v petek, 17.04.2015, v dobrih štirih urah očistili polovico mestne četrti. Brez njihovega sodelovanja ne bi mogli očistiti celotne mestne četrti v enem dnevu.

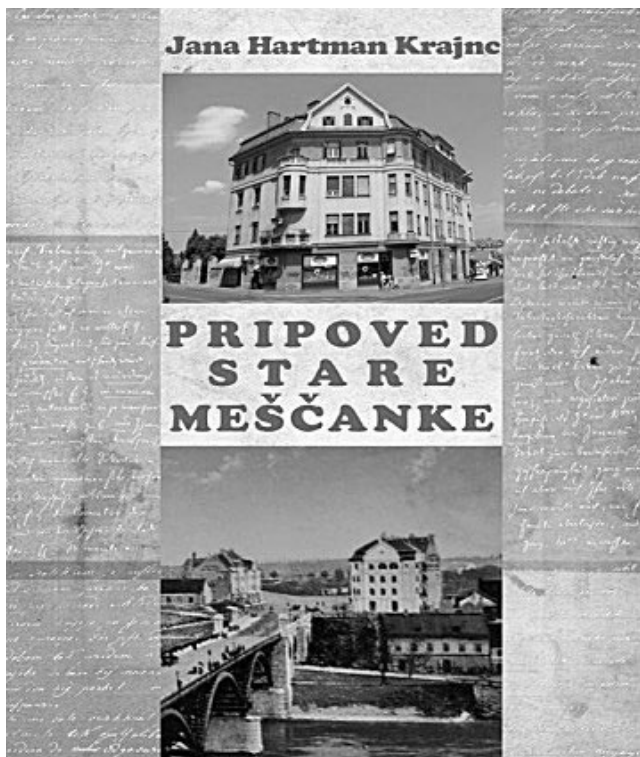
Skupaj je v dveh dneh sodelovalo več kot 300 ljudi. Ta akcija je bila najštevilnejša letos v Sloveniji. Zbrali smo za 2 m³ raznih odpadkov (papir, plastika, steklena embalaža, kovine, folije). Nekateri občani so se nam pridružili kar ob akciji in čistili svoje soseske. Za akcijo smo dobili ogromno pohval mimoidočih občanov. Poudaril bi, da je prvi dan akcije Javno podjetje Snaga urejalo naš Magdalenski park, tako da smo skupaj z dijaki Srednje zdravstvene in kozmetične šole uredili in očistili park. Akcija bo postala stalnica naše MČ Magdalena, zato že sedaj vabim: **»Vidimo se naslednje leto!«**

Vitor Zečič
Predsednik komisije za promet, komunalno,
urejanje prostora in varstvo okolja MČ
Magdalena

... In še veliko drugih slik, ki jih hranimo arhivu!

PREDSTAVITEV STARE MEŠČANKE V KUD ANGEL BESEDJAK

Vesela sem bila, ko me je gospod Bojan Farasin povabil, da bi predstavila svojo zadnjo knjigo, roman **Priповed stare meščanke**, v KUD-u Angel Besednjak, posebno še zato, ker sem včasih z MČ Magdalena in KUD-om Angel Besednjak veliko sodelovala. Tudi svojo drugo pesniško zbirko z naslovom **Maribor moj rodni, bogat si, rajsko lep**, sem izdala ob četrtem prazniku MČ Magdalena. Tako sem se za tokratno predstavitev knjige, ki je bila v dvorani KUD Angela Besednjaka, to je v bivši glasbeni šoli, 12. marca 2015, dobro pripravila. Zavedala sem se, da je hiša, ki je glavni akter romana, našim krajanom dobro znana, zato sem pripravila še precej starih slik tega mariborskega predela, ki smo jih projicirali na steno. Istočasno je imel v Mariboru predstavitev svoje nove knjige priznan književnik Feri Lainšček, zato sem bila veselo presenečena, ker je bila proti pričakovanju dvorana polna občinstva. Likovna sekcija je pripravila razstavo svojih zadnjih likovnih del, da je bil tudi ambient prav prijeten. Dolgoletni predsednik KUD-a, gospod Bojan Farasin je navzoče pozdravil, predstavil likovno skupino in povedal, da je letos društvo ustanovilo tudi recitacijsko sekcijo. Nekaj mojih pesmi bodo prebrale Bogomila Bahetnik, Jerica Basle Vivat, Jerica Klaneček in Slavica Vrbančič, na kitaro jih bo spremljala Mojca Kosmačin. Predstavil je mene in kolegico Danico Zlatar, s katero sva se pogovarjali o mojem literarnem delu. Zelo so me počastile recitatorke, ki so uvodoma recitirale moje ljubezenske pesmi iz knjige Simbioza. Toplo mi je bilo pri srcu,

ko sem slišala lepo podane svoje verze iz njihovih ust. Nato sva dobili besedo Danica Zlatar in jaz.

Stara meščanka je hiša, v kateri stanujem že čez trideset let. Predana je bila svojemu namenu leta 1914, naslednje leto po otvoritvi mostu. O mostu in njegovi stoletnici so veliko govorili, prav tako o nekdanji Veliki kavarni, poznejšemu Casinuju, jaz pa sem hotela, da bi Mariborčani spoznali tudi hišo Staro meščanko, ki je prav toliko stara in zaključuje to značilno mariborsko veduto. O knjigi je pesnica in pisateljica Marica Škorjanec Kosterca napisala sledečo recenzijo, ki jo v celoti navajam:

»Maribor je z romanom **Pripoved stare meščanke** dobil zanimiv pomnik delu svoje neopazne zgodovine. Stara meščanka, trinadstropna hiša, prva stavba na desni strani Drave, če prečkamo najstarejši stari most, se ob svoji stoletnici ozira v preteklost vseh družin in posameznikov, ki so v tem času živeli pod njeno streho, se naseljevali, rojevali, umirali ali odhajali drugam. Omenja ali natančno opisuje več kot sto človeških usod in zgodb. Nostalgичno spremlja minevanje časa, prijazno kramlja s sovrstnicami v Magdalenski četrti, pogovarja se z mnogo mlajšimi bloki, rada opazuje Dravo in se spominja ledenih zim, nekdanjih **Benetk** na Lentu, pozna najstarejšo trto, njen razgled sega vse do Kobanskega gričevja onkraj mesta, na drugi strani pa ujame tudi del Pohorja. Prisiljena je, da strpno prenaša vse spremembe v svoji notranjosti, rušenje, prenove, opustošenja, čeprav z leti izgublja svojo gosposkost. Pisateljica si je zadala težko nalogo, kako podoživeti utrip preteklih desetletij, od zadnjih let Avstro-Ogrske, malo pred prvo svetovno vojno, obdobje Kraljevine Jugoslavije med obema vojnoma, nemške okupacije in zloma nacizma do povojnega obdobja v novi državi – Socialistični republiki Jugoslaviji, njenega razpada in kratke osamosvojitvene vojne z dramatičnimi dogodki pod Pohorjem. Zajame pa tudi dvajset let življenja v samostojni Sloveniji, ko sta naziva **gospod** in **gospa** zamenjala **tovariša** in **tovarišico**, čeprav vsak ne živi gosposko in po propadu tovarn mnogi stradajo. V romanu nastopa okrog sto oseb, glavnega literarnega junaka ni. Poleg protagonistke, naslovne hiše, ki je prvoosebna pripovedovalka, so vidnejši liki Ivanka Kramar in njena družina, sosede Rapočeve,

posebno še edinka Vera, ki jo spremljamo od mladih nog, doživimo njeno bežno in zadnjo ljubezen, dolgo osamljenost in žalostno umiranje. Tegobe žensk so sicer predstavljene še posebej pretresljivo; zlasti, ko jim dostojanstvo jemljejo razne smrtonosne hude bolezni ali v različnih socialnih stiskah.

Toplo občuteno uvodno besedo je za popotnico romanu napisala Metka Lampret: »Sto let ima in boljjo jo kosti, nikoli ni dočakala svojega kavalirja z rožo, nikoli ni pustila v veži svojega vozička z dojenčkom ... kuhala kosil za resnega strogega moža, se prepirala z zetom in nikoli, nikoli ne bo šla v dom ostarelih.« Med mnogimi stanovalci jih izpostavi le nekaj: »Ugledni profesor z očali, vneti reševalki križank, svetovna popotnica na Kitajskem zidu, železničarski uradnik, motorist, zdravnik, glasbenik, slikar, in, oh moj bog, en pofel, ljudje iz Haloz, z dežele, žlampajoči kosmatin, čevljar in urar, bivši uživalec mamil, vdove, stare device, mlade priležnice in skrbne, stroge soproge.« **Pripoved stare meščanke** je zanimiva obsežna kronika minulega stoletja – saga o bežnosti človeškega življenja.« (Mentor, Revija za literaturo in mentorstvo, letnik 35 / št. 4, november 2014, str. 113.)

Na predstavitvi sem prebrala nekaj odlomkov iz knjige, na koncu pa so si navzoči ogledali projekcijo slik. Ob njih smo se živahno pogovarjali, kakšne so bile stavbe in Maribor včasih in kako je danes. Moram pa dodati, da je knjiga roman in ne raziskava. Zadovoljni smo se poslovili.

Z veseljem ugotavljam, da si marsikdo ogleduje našo hišo in po tej knjigi ji ljudje pravijo Stara meščanka.

Jana Hartman Krajnc

S TONETOM PARTLJIČEM ... PONOVO... TOKRAT ČEZ STARI MARIBORSKI MOST...

MARIBORSKA KNJIŽNICA
KNJIŽNICA TABOR
Dvořakova ulica 3, Maribor

vir: maribor24.si

Moj sin je razstrelil dravske mostove. Zakaj naj človek še živi? Jaz sem gradil, on mora rušiti!

Potem je vzel lopato in v trdi temi kopal luknjo v prodnato zemljo ob Sodnem stolpu. Med obema bivališčema. Skopal je dovolj, da je vanjo položil kovinsko škatlo, ki jo je že davno kupil v železnini, in jo zakopal. V njej je bilo pet zvezkov zapiskov, izrezanih člankov, načrtov obnove mosta, nekaj osebnih izpovedi. Nekakšna fragmentarna zgodovina Maribora in njegovega življenja... Pomislil je na Santelovo družino in si rekel, kako lepo bi bilo, če bi sin res kdaj prebral njegove zvezke in sam nadaljeval s pisanjem... Tako bi vsaj nekaj ostalo za njima in za Gorjupi...

Partljič, Tone: SEBASTJAN IN MOST; Ljubljana: Beletrina, 2014, str. 450

Knjižnica Tabor, foto: Aleš Šopinger

V Knjižnici Tabor se zmeraj kaj dogaja. Praznovanje našega lanskega jubileja smo zaključili v mesecu februarju, novo – ustvarjalno – poglavje naše knjižnice pa smo skrbno načrtovali in uresničili v začetku aprila z našim starim znancem, ambasadorjem Mariborske knjižnice – pisateljem **Tonetom Partljičem**. Držali smo obljubo, ki smo jo dali na lanskem zanimivem literarnem potepanju po Mestni četrti Magdalena, in v knjižnico tudi letos povabili izjemnega poznavalca Maribora, poznavalca mestne zgodovine in subtilnega raziskovalca literarne zgodovine našega mesta. Tokrat še s posebnim razlogom, saj je v novembru 2014 v Knjižni zbirki Beletrina izšel njegov roman **Sebastjan in most**. Stari most čez Dravo jih šteje že čez sto, v tem dolgem obdobju je postal zanesljiv pričevalec mnogih dogodkov iz mestne zgodovine.

vir: delo.si/kultura/; foto: Arhiv Beletrine

9. aprila 2015 smo združili moči in dobro voljo – Knjižnica Tabor, Salon uporabnih umetnosti na Glavnem trgu in gospe Petra Vidali ter Jerneja Ferlež – in skupaj s **Tonotom Partljičem** na malce neobičajen način predstavili njegov zadnji roman **Sebastjan in most**. Predstavili smo **zgodbo o najstarejšem mariborskem mostu**, dogodkih, ki so zaznamovali prvo polovico 20. stoletja ter življenjsko zgodbo graditelja mostu Sebastjana Gorjupa. Zbrali smo se v Knjižnici Tabor, kjer sva Desanka Tavčar in Petra Vidali vodili pogovor in prebrali nekaj odlomkov iz romana *Sebastjan in most*, Petra Vidali pa je predstavila zanimivo korespondenco s pisateljem, ki je nastala ob recenziji romana. Srečanje smo nadaljevali s sprehodom čez stari dravski most in v Salonu uporabnih umetnosti v pogovoru s Tonotom Partljičem spoznavali dogajanja in zgodovino mostu, Maribora, Lenta, splavarjev, osebnosti – resničnih in literarnih, povezanih z mostom..., Jerneja Ferlež pa je s svojim bogatim etnolološkim in zgodovinskim znanjem osvetlila zgodovino nekdanje Velike kavarne, kjer sedaj domuje mariborski Salon uporabnih umetnosti.

Salon uporabnih umetnosti, foto: Aleš Šopinger

Srečanja s Tonotom Partljičem so zmeraj neprecenljiva, bogata, zanimiva in predvsem – nikoli dokončana. Njegovo skoraj enciklopedično poznavanje Maribora ter pozitivni humor ustvarjata sproščena druženja, razmišljanja in pogovore, ki kar nočejo in ne morejo zamreti ter kličejo po ponovnem srečanju.

vir: www.flickr.com; Ricardo Loureiro: Stari most - Maribor

Šele z reko lahko mesto diha in utripa, kakor je to razlagal nono, ki že dolgo počiva na pokopališču v Nabrežini. Zato so prava mesta zmerom ob rekah. Po vsem svetu.

In večkrat ga je obšla nekakšna milina, ko je pomislil, kaj pomenijo te vodne žile za svet in človeštvo; kaj pomenijo skupaj vse reke tega sveta, ki vendar tvorijo nekako vodno mrežo...

Partljič, Tone: SEBASTJAN IN MOST; Ljubljana: Beletrina, 2014, str. 7

Desanka Tavčar,
vodja Knjižnice Tabor

ŠE POMNITE...

VEČER 11
SOBOTA, 29. MARCA 1997

Komunalna prenova Železniške kolonije, ki je zaščitena kulturni spomenik

Kmalu kanalizacija, plin, asfalt in obnovljen vodovod

PO DVEH MANJŠIH PRENOVAH V PREJŠNJIH LETIH LETOS KOMUNALNA DELA ŠE ZA PREOSTALI VEČJI DEL ŽELEZNIŠKE KOLONIJE V MARIBORU. RENATA PRISLAN: "PONOSNA SEM, DA SMO AKCIJO PRIPELJALI H KONCU"

Železniška kolonija v Mariboru, zaščitena kot kulturni spomenik, bo letos dobila kanalizacijo, obnovljen vodovod, plinsko napeljavo in asfaltirane ceste. Vrednost naložbe bo okrog 80 milijonov tolarjev, dela pa naj bi se začela predvidoma maja in končala jeseni. Na javni natečaj za izvedbo del se je prijaviло 15 podjetij, izbrali pa so tri najugodnejše ponudnike: Cestno podjetje, Stavbar in Hering.

Kot je znano, se je Maribor začel razvijati kot pomembno industrijsko središče in križišče poti z izgradnjo južne železnice in njenimi odcepki (Dunaj-Maribor-Trst). Zaradi središčne lege je takrat postalo aktualno vzdrževanje železniških naprav in vozil. Zato so se predstavniki zasebne družbe Južnih železnic že leta 1860 odločili za gradnjo osrednjih delavnic. Za najprimernejši prostor so izbrali lokacijo na desnem bregu Drave, ob koroški železnici. Hkrati z delavnicami so pričeli graditi kolonijo s stanovanji za delavce, ker jih je bilo treba pripeljati od drugod. V Mariboru v tistem času ni bilo dovolj kvalificiranih delavcev.

Ko so pričele delavnice leta 1863 delovati, je bilo

zgrajenih že prvih 12 stanovanjskih hiš. Kmalu pa je postala kolonija pretesna, zato so se leta 1868 odločili za gradnjo novega kompleksa. V tej fazi, ki je trajala od 1871 do 1872, so poleg 28 enakih hiš zgradili še otroško zavetišče in šolo, dve leti kasneje še konzum; skladišče in trgovino z živili. Gre torej za zanimiv urbanistični kompleks, ki je nasledec tedanje stopnje razvoja urbanizma in hkrati odsev potreb razvijajoče se industrijske družbe, kot je ugotovil dr. Ivan Sedej. Železniška kolonija je kompleks, ki je nastal po enotnem načrtu s takrat aktualno infrastrukturo in z dokaj visokim komunalnim in stanovanjskim standardom. Poseben značaj temu izoliranemu naselju so takrat dajali drevoredi. Železniška kolonija se je ohranila do današnjih dni v prvotni obliki in obsegu in je zgodovinsko in sociološko izredno zanimiv del stavbine in urbanistične dediščine Slovenije.

HVALEŽNI NEKDANJI ŽUPANJI

V ta zaščiteni kulturni spomenik pa se je malo vlagalo.

Ko je bivša županja Maribora Magdalena Tovornik ljudem ob enem krajevnih praznikov obljubila kanalizacijo, so se v tem mariborskem naselju začele stvari spreminjati. Ob koncu 1992 je najstarejši del Železniške kolonije v Resljevi, Kurilniški in Ghegovi dobil kanalizacijo, obnovljen vodovod in plinsko napeljavo, spomladi naslednje leto so asfaltirali te ulice. "To delo smo nadaljevali julija 1994 v delih Ghegove ulice in Ulice heroja Zidanska ter Stephensonovi ulici, tako da 32 gospodinjstev ni več potrebovalo greznic," pojasnjuje Renata Prislan, ki je bila najprej pet let predsednica skupščine krajevne skupnosti Juge Polak in potem pet let predsednica sveta KS, konec tega meseca pa se ji z oblikovanjem novim mestnih četrti izteče nadvse uspešen mandat dela v krajevni skupnosti. "Ponosna sem, da smo to akcijo pripeljali h koncu. Vrh tega sem zelo hvalčna občanom, ki so se vsi vključili v akcijo, saj je moralo vsako gospodinjstvo prispevati okrog 1200 mark v tolažni vrednosti in z obročnim plačevanjem," pravi Renata Prislan.

Renata Prislan

Tudi pri zdajšnji napeljavi kanalizacije, plina, obnovi vodovoda in asfaltiranju cest v Ulici heroja Zidanska, Wattovi, Pivkovi, Guličevi, Teslovi, Kollarjevi in Murkovi ulici bodo morali občani prispevati svoj delež, tako kot v obeh prejšnjih akcijah. "Iz izkušnje vem, da ljudem ne bo lahko, ker je stiska z denarjem, vendar upam, da se bodo vsi odzvali, tako kot so se v prejšnjih, saj je vprašanje, kdaj bo spet takšna priložnost, kot je zdajšnja težko pričakovana posodo-

bitev Železniške kolonije," ugotavlja Renata Prislan. Ob tem poudarja, da so izredno dobro sodelovali s Komunalno direkcijo Maribor, prav tako so imeli izjemno srečo, ker so imeli v krajevni skupnosti zelo prizadevnega tajnika Branka Lešnika in jim je žal, da se je z oblikovanjem mestnih četrti odločil za samostojno podjetniško pot.

LETA 1990 OBNOVILI ENO HIŠO

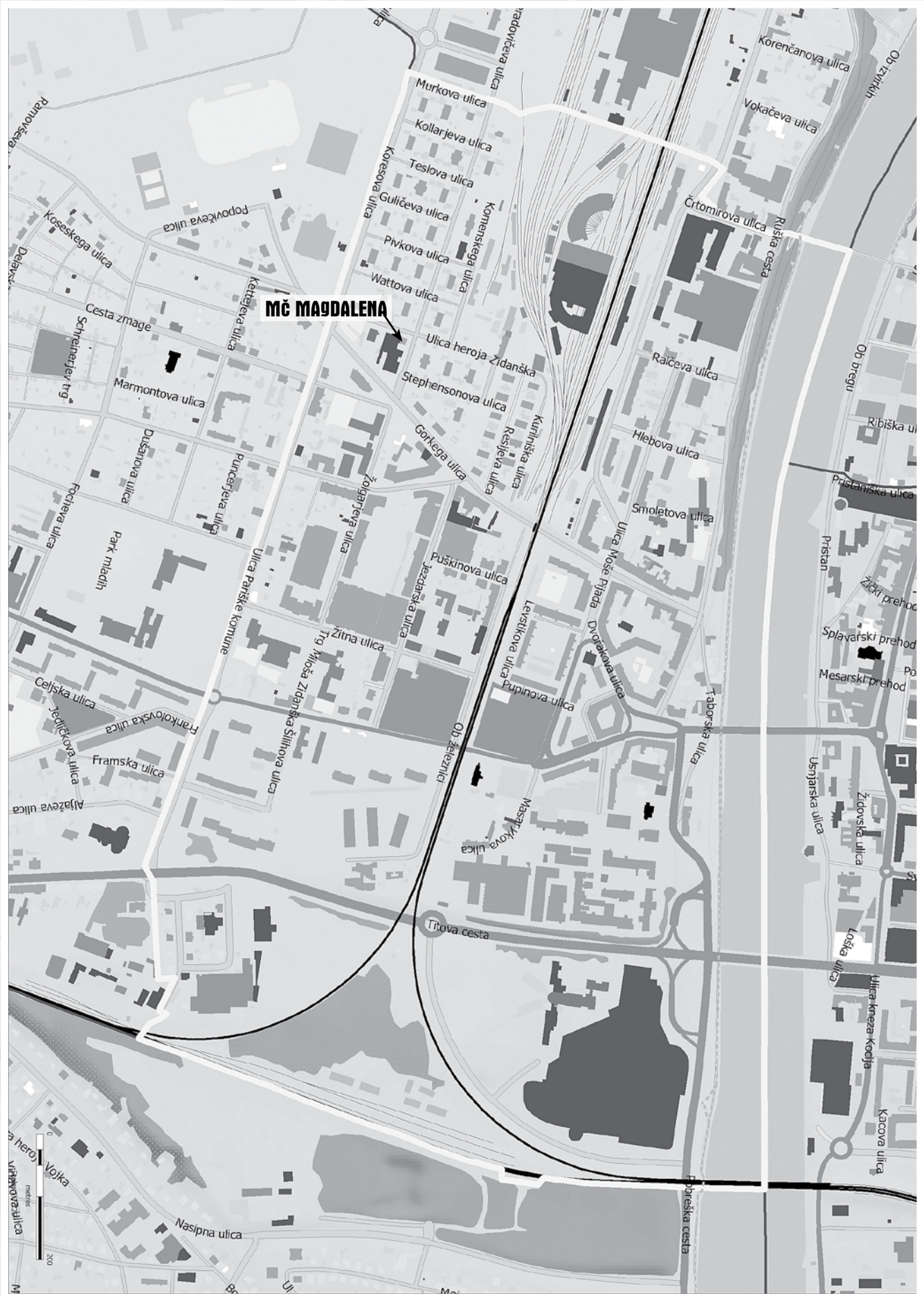
Železniško kolonijo bi morali znati negovati, saj je menda podobno naselje v manjšem obsegu samo še na Dunaju. Škoda, da se ni prijel vzorčni objekt, ko so leta 1990 obnovili hišo na vogalu Preradovičeve, Stephensonove in Ulice heroja Zidanska, v kateri je osem stanovanj. Z njo so hoteli pokazati, kakšna naj bi bila prenovljena Železniška kolonija, vendar je bila cena prenove izjemno visoka. Mnogi zdaj prenavljajo po svoje, postavljajo vetrolove, ki so malo podobni tistim na vzorčni stavbi, kar je škoda za ta zaščiteni kulturni spomenik v Mariboru.

Borko De Corti

MČ MAGDALENA

